

۷۱۸۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تصمیم‌گیری چند معیاره:

رویکرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (AHP) و بکارگیری تحلیل سوات (SWOT)

مولفان:

دکتر شهلا چوپچیان

(عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس)

مهندس مالی مؤمنی هلالی

(دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه تربیت مدرس)

سروشانه	: چوپچیان، شها، ۱۳۵۵.
عنوان و نام پدیدآور	: تصمیم گیری چند معیاره: رویکرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (APH) و بکارگیری تحلیل سوات (SWOT)، مولفان شها چوپچیان، هادی مؤمنی هلالی.
مشخصات نشر	: تهران: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۸ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۹۹۳-۶
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
موضوع	: تصمیم گیری چندمعیاره Multiple criteria decision making
موضوع	: تصمیم گیری- الگوهای ریاضی Decision making- Mathematical models
موضوع	: کشاورزی- الگوهای ریاضی Agriculture- Mathematical models
موضوع	: تجزیه و تحلیل سیستم ها System analysis
شناسه افزوده	: مؤمنی هلالی، هادی، ۱۳۶۶.
شناسه افزوده	: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی
رده بندی کنگره	: ۲۵۷/۹۵/ج۹۰۳۱۰۵
رده بندی دیویی	: ۶۵۰/۴۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۰۱۷۳۳

تصمیم گیری چند معیاره:

رویکرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی (APH) و بکارگیری تحلیل سوات (SWOT)

مولفان: شها چوپچیان- هادی مؤمنی هلالی

ناشر: سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی

چاپ: اول- ۱۳۹۵

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۷۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۲-۹۹۳-۶

این اثر، مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است، مرکز ملی حمایت از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه نماید مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

سازمان انتشارات

نشانی سازمان انتشارات: تهران- خیابان انقلاب اسلامی- خیابان فخررازی- خیابان شهدای ژاندارمری- پلاک ۷۲، تلفن: ۶۶۹۵۲۹۴۸

مرکز پخش:

خیابان انقلاب - بین فلسطين و چهارراه ولیعصر - جنب مؤسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران- تلفن: ۶-۶۶۴۸۷۶۲۵

پایگاه اطلاع‌رسانی: www.isba.ir | پست الکترونیکی: info@isba.ir | فروشگاه اینترنتی: www.jdbook.ir

فهرست

عنوان

صفحه

پیشگفتار	۵
بخش اول	۷
فصل اول: تصمیم‌گیری چند معیاره	۹
مقدمه	۹
مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره	۱۰
مدل‌های تصمیم‌گیری چند هدفی	۱۰
مدل‌های تصمیم‌گیری چند شاخصه	۱۲
پرسش‌های فصل اول	۱۶
فصل دوم: تکنیک سلسله مراتبی	۱۷
مقدمه	۱۷
تحلیل سلسله مراتبی	۱۸
فرآیند تحلیل سلسله مراتبی	۱۹
اصول بکارگیری فرآیند تحلیل سلسله مراتبی	۲۰
مزایای کاربرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی	۲۱
فرآیند تحلیل سلسله مراتبی گروهی	۲۳
گام‌های فرآیند تحلیل سلسله مراتبی	۲۴
پرسش‌های فصل دوم	۳۰
فصل سوم: معرفی نرم‌افزار EXPERT CHOISE11 به همراه مثال‌های کاربردی	۳۱
نرم‌افزار اکسپرت چویس	۳۱
نصب نرم‌افزار اکسپرت چویس	۳۱
کاربرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی به کمک نرم‌افزار اکسپرت چویس در ترویج و توسعه کشاورزی	۳۲

۳۴	گام اول: ساخت درخت تصمیم‌گیری
۳۶	نحوه جابجایی گره‌ها در مدل سلسله مراتبی
۴۰	گام دوم: ورود داده‌ها به نرم‌افزار
۴۵	راکد کردن
۴۶	گام سوم: تجزیه و تحلیل داده‌ها
۴۶	تلفیق نتایج
۴۹	بهبود ناسازگاری
۵۰	گام چهارم: تحلیل حساسیت
۵۲	انواع تحلیل حساسیت
۶۳	تصمیم‌گیری گروهی و تلفیق نظرات
۶۷	مدل کاربردی
۷۹	پیش‌فرض دوم
۸۱	بخش دوم
۸۳	فصل چهارم: سواب (SWOT): تحلیل نقاط قوت، ضعف، فرصت و تهدید
۸۳	مقدمه
۸۳	مدیریت استراتژیک
۸۵	تدوین استراتژی
۸۵	اجرای استراتژی
۸۵	نظارت (ارزیابی) استراتژی
۸۶	چارچوب جامع تدوین استراتژی
۸۷	۱- مرحله شروع
۸۷	۲- مرحله ورودی
۹۲	۳- مرحله مقایسه
۹۵	۴- مرحله تصمیم‌گیری
۹۸	پرسشهای فصل چهارم
۹۹	فصل پنجم: کاربری تلفیقی AHP و SWOT
۹۹	مثال کاربردی
۱۲۴	پیش‌فرض پنجم
۱۲۵	منابع

پیشگفتار

امروزه در برنامه‌ریزی از دیدگاه سیستمی صحبت به میان می‌آید. اساس مکتب کلاسیک مدیریت که توسط تیلور^۱ بنیانگذاری شد، بر این فرض استوار بود که نظام اجتماعی و تشکیلات یک سیستم هستند و در داخل این سیستم افراد می‌توانند به صورت یک ماشین وظایف معین و تعریف شده‌ای را بدون انحراف انجام دهند (اقتداری، ۱۳۸۴).

در سال ۱۹۵۰ بی‌ای اولی^۲ بار سایمون^۳ نظام تشکیلاتی را با دید سیستم باز مطالعه کرد. به دنبال تحول فکری فون نویرنبرگ^۴ و وینر^۵ دریافت که علوم مختلف به هم مربوط و حتی متداخل‌اند و امکان وحدت بخشیدن بین آنها وجود دارد. این بود که نگرش سیستمی و جامع‌نگر^۶ جایگزین نگرش مکانیستی^۷ گردید (کاراموز، همکاران، ۱۳۸۵). کارآموز و همکاران (۱۳۸۵)، دانشمندان، نظامیان و بیولوژیست‌ها را پایه‌گذاران نگرش سیستماتیک می‌دانند. همچنین اضافه می‌کنند که در سال‌های اخیر، میان گزینه‌های جدید برای حل مسائل و چالش‌های ایجاد شده در اثر توسعه اقتصادی، اجتماعی، صنعتی، شهری و کشاورزی، نگرش اکواژیک^۸ در راس برخوردها قرار دارد. این نحوه جدید تفکر که با تحولات علمی تئوری نسبیت انشتین^۹، اصل عدم قطعیت هایزنبرگ^{۱۰}، تئوری هرج و مرج (آشوب)^{۱۱}، شروع شده است، برخلاف دنیای مکانیستی نیوتون^{۱۲} که به آن نگرش هندسی^{۱۳} نیز گفته می‌شود و سال‌ها شیوه تفکر بر این اساس بوده است، نحوه درک و نوع نگاه به مسائل را تغییر داد. نگرش سیستمی براساس دیدگاه کل^{۱۴} بدین معناست که یک موضوع، زیرمجموعه‌ای از موضوعات دیگر است. پس در هنگام تصمیم‌گیری در مورد هر مسئله، موضوع و رابطه اصل واقع می‌شود.

1- Taylor

2- Simon

3- Nobert Winer

۴- جامع‌نگر (Holistic): در این نگرش برای شناخت مجموعه یا موجود مورد نظر از یک سو به اجزاء و روابط بین اجزای آن و از سوی دیگر به رابطه مجموعه یا موجود با محیط یا کل بزرگتری که آن را در بر می‌گیرد، توجه می‌کند.

5- Mechanistic

6- Einstein's Theory of Relativity

7- Heisenberg's Uncertainty

8- Chaos Theory

9- Newton's Mechanistic Universe

10- Cartesian Paradaigm

11- Kler

در یک تصمیم‌گیری ممکن است که تصمیم‌گیرنده با معیارهای متفاوتی مواجه باشد و بخواهد از بین چندین گزینه ارجح‌ترین آنها را انتخاب کند در چنین شرایطی باید از روش‌های مطرح در این زمینه سود جست که مدل‌های تصمیم‌گیری چند معیاره از مهمترین این مدل‌ها است (نیکمردان، ۱۳۸۶).

در طی چند سال اخیر مولفین کتاب حاضر با استفاده از روش‌های تصمیم‌گیری چندمعیاره، طرح‌ها و مقالات پژوهشی متعددی در حوزه‌های مختلف به رشته تحریر درآوردند. لذا تصمیم بر آن شد که بر حسب تجربه، متناسب با نیاز مخاطبان (دانشجویان کارشناسی ارشد و دکتری) نوشتار حاضر به رشته تحریر درآید. بدین ترتیب ساختار کتاب حاضر به گونه‌ای تدوین شد که دانشجویان تحصیلات تکمیلی بتوانند از آن به شیوه‌ای مناسب بهره‌مند گردند.

کتاب حاضر حاوی دو بخش و مشتمل بر پنج فصل می‌باشد. بخش اول شامل سه فصل می‌باشد؛ فصل اول به تشریح تصمیم‌گیری چندمعیاره و انواع آن می‌پردازد. فصل دوم با عنوان تکنیک سلسله مراتبی، تفصیل تحلیل سلسله مراتبی، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی، اصول بکارگیری فرآیند تحلیل سلسله مراتبی، مزایای کاربرد فرآیند تحلیل سلسله مراتبی، فرآیند تحلیل سلسله مراتبی گروهی (آگاه‌های فرآیند تحلیل سلسله مراتبی را مورد بحث قرار می‌دهد. فصل سوم به معرفی نرم‌افزار اکسپرت چوئیس^۱ به همراه مثال کاربردی اختصاص می‌یابد. بخش دوم مشتمل بر دو فصل می‌باشد. فصل چهارم به تدوین استراتژی و گام‌های آن می‌پردازد. فصل پنجم با یک مثال کاربردی در حوزه ترویج و توسعه کشاورزی با استفاده تلفیقی از تکنیک‌های SWOT و AHP مخاطب را با خود همراه می‌کند.

شایان ذکر است که این اثر با وجود کوشش بسیار که صرف تدوین آن شده است ممکن است با اشکالاتی همراه باشد. لذا، امید است اهل فضل و دانش، کاستی‌های اثر حاضر را به دیده اغماض بنگرند و در عین حال نویسندگان را از انتقادات، پیشنهادات، اصلاحات مورد نظر خویش آگاه سازند.